

بسم رب شهر رمضان

تمرینات سری سوم – فصل سوم و چهارم

لطفا تمرینات خود را خوانا و در قالب **HW?_name_stdnumber.pdf** بنویسید و تا قبل از موعد تحویل بارگذاری نمایید.
(نمونه HW3_Ross Geller_9631057.pdf)

دقت کنید که سوال پیاده سازی امتیازی می باشد و میتوانید با **پایتون** یا **متلب** آن را نوشته و به همراه فایل PDF در قالب فایل زیپ با فرمت **HW?_name_stdnumber.zip** بفرستید. زمان تحویل تمرین ها تا ساعت 24 روز جمعه 26 اردیبهشت می باشد.

در صورت داشتن هرگونه ابهام در سوال ، به ایمیل **linalgbra.spring2020@gmail.com** پیام دهید.

1- فرض کنید ماتریس های A, B, C, D, I ماتریس های $n \times n$ باشند و A معکوس پذیر باشد.

الف) ماتریس های X و Y را به گونه ای پیدا کنید که ماتریس زیر، تجزیه LU باشد.

$$\begin{bmatrix} A & B \\ C & D \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I & \cdot \\ X & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} A & B \\ \cdot & Y \end{bmatrix}$$

$$\det \begin{bmatrix} A & B \\ C & D \end{bmatrix} = (\det A) \cdot \det(D - CA^{-1}B)$$

و سپس نشان دهید:

$$\det \begin{bmatrix} A & B \\ C & D \end{bmatrix} = \det(AD - CB)$$

ب) نشان دهید اگر $AC=CA$ آنگاه:

2- درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید و دلیل آن را بیان نمایید.

آ) دترمینان $AS^{-1}A$ برابر $\det(A)$ می باشد.

ب) اگر A یک ماتریس 4×4 باشد، دترمینان $4A$ برابر است با $4\det(A)$

ج) ماتریس های AB و BA دترمینان برابری دارند.

د) دترمینان هر ماتریس پادمتقارن برابر با صفر است.

ه) اگر دترمینان A صفر باشد، حداقل یکی از cofactor ها باید صفر باشد.

$$Adj A^T = (Adj A)^T$$

3- با استفاده از عملیات سطری ثابت کنید.

$$\det \begin{bmatrix} 1 & a & a^2 \\ 1 & b & b^2 \\ 1 & c & c^2 \end{bmatrix} = (b-a)(c-a)(c-b)$$

4- اگر A ماتریس $n \times n$ باشد که فقط از ± 1 تشکیل شده است، نشان دهید دترمینان آن بر 2^{n-1} بخش پذیر است.

5- با استفاده از روش کرامر

الف) ستون دوم ماتریس A^{-1} را بدون محاسبه بقیه ستون ها به دست آورید.

$$A = \begin{bmatrix} -1 & -5 & -7 \\ 2 & 5 & 6 \\ 1 & 3 & 4 \end{bmatrix}$$

ب) ثابت کنید:

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \begin{bmatrix} C_{11} & \cdots & C_{n1} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ C_{1n} & \cdots & C_{nn} \end{bmatrix}$$

6- با فرض اینکه $B = \{b_1, b_2\}$ و $C = \{c_1, c_2\}$ ماتریس تبدیل فضایی از B به C و از C به B را بنویسید.

a) $b_1 = \begin{bmatrix} 7 \\ 5 \end{bmatrix}, b_2 = \begin{bmatrix} -3 \\ -1 \end{bmatrix}, c_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ -5 \end{bmatrix}, c_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ 2 \end{bmatrix}$

b) $b_1 = \begin{bmatrix} -1 \\ 8 \end{bmatrix}, b_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ -7 \end{bmatrix}, c_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}, c_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$

7- موارد خواسته شده را برای ماتریس زیر بنویسید. (راه حل بطور کامل ذکر شود)

Rank number , $\dim(\text{NULL}(A))$, Column Bases , Row Bases

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 4 & -1 & 2 \\ 2 & 6 & 6 & 0 & -3 \\ 3 & 9 & 3 & 6 & -3 \\ 3 & 9 & 0 & 9 & 0 \end{bmatrix},$$

8- صحیح بودن یا غلط بودن گزاره های زیر را مشخص کنید. (حداقل یک سطر توضیح و دلیل)

- فضای row space یک ماتریس ، همان فضای column space ترانپوذه ی همان ماتریس است. یا به عبارت بهتر $\text{RowSpace}(A) == \text{ColumnSpace}(A^T)$
- اگر B فرم اشلون ماتریس A باشد ، آنگاه ستون های pivot در ماتریس B ، پایه های فضای Column Space برای A را شکل میدهند.

- R^2 یک ساب اسپیس دو بعدی برای R^3 میباشد.
- اگر $v_1, v_2, \dots, v_n$ پایه هایی برای فضای برداری W باشند، آنگاه هر فضای برداری دارای بیش از n ستون وابسته ی خطی است
- اگر $v_1, v_2, \dots, v_n$ پایه هایی برای فضای برداری W باشند، آنگاه هر فضای برداری دارای کمتر از n ستون یک پایه برای W هستند.
- اگر $Ax=0$ سازگار باشد، آنگاه $\text{Col}(A) = R^n$ میباشد (n تعداد ستون های ماتریس A است)

9- جمله ی $p(t) = 1 - t/2 + t^3$ را در فضای B بیاورید و جمله ی $x = (1/t, 2t, 1, -8)$ که در فضای B تعریف شده است، به فضای چندجمله ای ها تبدیل نمایید.

$$B = (t^3 + t^2, 1 + 2t + 3t^2, t + t^3, 1 + t^2 + 5t^3)$$

10- برای subspace های زیر، پایه مشخص نمایید.

$$\begin{array}{ll} 1. \left\{ \begin{bmatrix} s-2t \\ s+t \\ 3t \end{bmatrix} : s, t \in \mathbb{R} \right\} & 2. \left\{ \begin{bmatrix} 2a \\ -4b \\ -2a \end{bmatrix} : a, b \in \mathbb{R} \right\} \\ 3. \left\{ \begin{bmatrix} 2c \\ a-b \\ b-3c \\ a+2b \end{bmatrix} : a, b, c \in \mathbb{R} \right\} & 4. \left\{ \begin{bmatrix} p+2q \\ -p \\ 3p-q \\ p+q \end{bmatrix} : p, q \in \mathbb{R} \right\} \end{array}$$

11- اگر $H = \text{span}\{v_1, v_2, v_3, v_4\}$ آنگاه بردار های $v_1, \dots, v_4$ را میتوان به عنوان پایه های فضای برداری H در نظر گرفت؟ فضای H چه شرطی باید داشته باشد تا مطمئن باشیم، بردار های v_1 تا v_4 پایه های آن هستند؟

پیاده‌سازی (امتیازی): فضاهای برداری

می‌خواهیم پایه‌ای برای فضای پوچ، فضای سطری، و فضای ستونی ماتریس $A_{m \times n}$ بیابیم و همچنین ستون‌های غیرمحموری ماتریس را برحسب ترکیب خطی پایه‌ی فضای ستونی بنویسیم. برای این کار:

۱- از کنسول، ورودی را به فرمت زیر دریافت کنید:

- در خط اول دو عدد دریافت کند که اولی m و دومی n است.
- در m خط بعدی، در هر خط n عدد دریافت کند. (که سطرهای ماتریس $A_{m \times n}$ می‌باشد)

۲- ماتریس افزوده $[A|0]$ را به فرم پلکانی تبدیل کنید و آن را چاپ کنید.

حال با توجه به درایه‌های محوری، سطر و ستون‌های محوری و غیر محوری:

۳- پایه‌ای برای فضای پوچ ماتریس A بیابید.

۴- پایه‌ای برای فضای سطری A را بدست آورید.

۵- یک پایه بر اساس ستون‌های محوری ماتریس A برای فضای ستونی بیابید.

۶- در قدم آخر، آن ستون‌هایی از ماتریس A که به عنوان پایه انتخاب نشده اند را، به صورت ترکیب خطی پایه‌ی فضای ستونی بنویسید.

تست کیس:

3 5

-3 6 -1 1 -7

1 -2 2 3 -1

2 -4 5 8 -4

ماتریس A :

$$A = \begin{bmatrix} -3 & 6 & -1 & 1 & -7 \\ 1 & -2 & 2 & 3 & -1 \\ 2 & -4 & 5 & 8 & -4 \end{bmatrix}$$

فرم پلکانی ماتریس افزوده:

$$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 0 & -1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 2 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

پایه‌ی فضای پوچ:

$$\begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ -2 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -3 \\ 0 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

پایه‌ی فضای سطری:

$$\begin{bmatrix} 1 \\ -2 \\ 0 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ 2 \\ -2 \end{bmatrix}$$

پایه‌ی فضای ستونی:

$$\begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

سایر ستون‌ها به صورت ترکیب خطی پایه‌ی فضای ستونی:

$$\begin{bmatrix} 6 \\ -2 \\ -4 \end{bmatrix} = -2 \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix} + 0 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 8 \end{bmatrix} = -1 \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix} + 2 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} -7 \\ -1 \\ -4 \end{bmatrix} = 3 \begin{bmatrix} -3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix} - 2 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

نکته: لازم است فرمت ورودی رعایت شود اما فرمت خروجی مهم نیست، زیرا کدها به صورت دستی تصحیح خواهند شد.